

επεμβάσεως τοῦ ἀρχιστρατήγου καὶ νὰ ἀναχαί-
τιζῇ τὴν ὁρμὴν τοῦ στολάρχου· ταῦτα δὲ πάντα,
ἐνῶ δξύτατος μὲν ἦτο ὁ χαρακτήρ τοῦ ἀνδρὸς,
βαθεῖαν δὲ καὶ δεδικοιολογημένην εἶχε τὴν συ-
νειδήσιν τῆς ὑπεροχῆς αὐτοῦ, μαρτυροῦσιν ὅτι ἡ
ἀληθὴς φιλοπατρία καὶ φιλοδοξία δύναται νὰ ἐ-
πιβάλλῃ εἰς τὰ πάθη ἡμῶν χλιδὸν συντελεστι-
κώτατον πρὸς ἐξομάλυνσιν τῶν δυσχερεστάτων
περιστάσεων.

Τί δὲ νὰ εἰπώμεν καὶ περὶ τοῦ αἰσθήματος
τῆς πειθαρχίας, τὸ ὁποῖον ἠγωνίσθη καὶ κατώρ-
θωσε νὰ μεταβιβάσῃ εἰς τὰ πολυάριθμα ἐκείνα
στῖφη, τὰ ὁποῖα οὐ μόνον μισθοδοσίαν κάμμιαν
δὲν εἶχον, ἀλλὰ πολλὰκις καὶ αὐτοῦ τοῦ ἐπιου-
σίου ἔστεροῦντο ἄρτου; Ἡ πρὸς τὴν ἀλλοτρίαν
περιουσίαν εὐλάβεια τοῦ στρατοῦ, καὶ μάλιστα
στρατοῦ εἰς τοιαύτας εὐρισκομένου περιστάσεις,
εἶναι βεβαίως τὸ εὐγενέστατον μάθημα ὕπερ δύ-
ναται νὰ παράσχῃ ἡμῖν ἡ ἱστορία, διότι, κατὰ
δυστυχίαν, φύσει ὁ ἰσχυρὸς καὶ ὁ ἔνοπλος βέπει
πρὸς τὴν ἀδικίαν, τὴν ἀρπαγὴν, τὴν καταπίε-
σιν. Πολλοὶ τῶν στρατηγῶν τοῦ Ναπολεόντος,
τῶν ὀνομαστοτάτων ἀναδειχθέντων ἐν τοῖς πε-
δίοις τῆς μάχης, ἠμαύρωσαν τὴν δόξαν αὐτῶν
διὰ ληστείας, ἧτις ἔφερον εἰς ἀγανάκτησιν τὸν
μέγαν ἐκείνον ἄνθρωπον. Καὶ ἐν τούτοις οἱ στρα-
τηγοὶ αὐτοῦ ἐξεπαιδεύθησαν τακτικῶς, διηγόν
ἐντὸς κοινωνίας εὐρύθμου καὶ ὑπηρετούν ἡγεμόνα
οὐ μόνον ἀφειδῶς ἐπαρκούντα εἰς ὅλας αὐτῶν
τάς χρείας, ἀλλὰ καὶ μυθῶδεις παρέχοντα αὐ-
τοῖς ἀμοιβάς· ὥστε ἔτι μᾶλλον πρέπει νὰ θαυ-
μάσωμεν τὸν ἡμέτερον ὀπλαρχηγόν, ὅστις ἀνε-
τράφη ὅπως ἀνετράφη, καὶ ἤρχε στρατοῦ ἀτά-
κτου καὶ λιμώττοντος. Κατώρθωσε δὲ ὁ Καραϊ-
σκάκης νὰ εἰσαγάγῃ κατὰ τοῦτο τάξιν τινὰ ἐν-
τὸς τῶν ὁμίλων ἐκείνων τὸ μὲν διὰ πειθοῦς, τὸ
δὲ διὰ τῆς βίας, πρὸ πάντων ὅμως διὰ τοῦ ἰ-
δίου παραδείγματος.

Διότι θαυμαστὴ ἰδίως ἦτο ἡ τοῦ ἀνδρὸς ἀ-
φιλοκέρδεια. Ὅχι ὅτι δὲν ἠγάπα τὰ χρήματα.
Ἐρωτηθεὶς ποτε τί ἀπῆλαυσεν εἰς τὸν κόσμον
τοῦτον, ἀπήντησε διὰ τοῦ ἐξῆς τριστίχου :

*«Νέος ὑπάρθρευθηκα, ὠραῖαν γυναικα πῆρα.
Ζεύκια πολλὰ ἐτράθησα, δόξαν μεγάλην ἤρα,
Καὶ γρόσια ἐκαζάντησα, ὅσα μοῦ ἦτον χρεία.»*

Καὶ τῶντι, ἐν ἀρχῇ τῆς ἐκστρατείας, εἶχεν
ἔτι περιουσίαν ἀξιόλογον· ἀλλὰ, λέγει ὁ Ἀγγλος
ἱστορικὸς Γόρδων, ὅστις ὑπηρετήσεν ὑπ' αὐτὸν
καὶ ἐγνώρισεν αὐτὸν ἐκ τοῦ σύνεγγυς, «ἀποθι-
νῶν δὲν κατέλιπεν εἰμὴ πολλὰ ὀλίγα χρήματα·
διότι καθ' ὅλην τὴν ἐκστρατείαν δὲν ἔπαυσεν ἀ-
φειδῶς παρέχων εἰς αὐτὴν ἐξ ἰδίων.»

Κ. ΠΑΡΡΗΓΟΠΟΥΛΟΣ.

Θεοδόσιος ὁ Γ' (715 μ. Χ.) διέταξεν νὰ γραφῇ
ἐπὶ τοῦ μνήματος αὐτοῦ μία μόνη λέξις· ὕμνια,
ἵνα δηλώσῃ ὅτι ὁ θάνατος εἶνε παντὸς κακοῦ ἀ-
παλλαγῆ.

ΟΛΙΒΕΡ ΤΟΥΙΣΤ

Ἐκ τῶν τοῦ Καρόλου Δίκενς.

Συνέχεια· ἰδὲ σελ. 737.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΔΔ'

Ἄ Ὀλιβερ ζῆ εὐδαιμών μετὰ τῶν εὐεργετῶν
αὐτοῦ.

Ἄ Ὀλιβερ ὑπέφερε πολὺ ἐκτὸς τῶν πόνων
τῆς πληγῆς, ἐπῆλθεν αὐτῷ ἔνεκα τοῦ κρουλο-
γήματος ἐκ τῆς ὑγρασίας τοῦ λάκκου εἰς ὃν ἐρ-
ρίφθη, σφοδρὸς πυρετὸς, ἐπὶ πολλὰς ἐβδομάδας
βασανίσας αὐτὸν καὶ ὑποσκάψας τὸ ἀδύνατον
σῶμά του. Τέλος ἐπῆλθε βραδεία ἡ ἀνάρρωσις,
καὶ ἠδύνατο νὰ ἐκφράξῃ μετὰ δακρῶν τὴν βα-
θεῖαν αὐτοῦ συγκίνησιν ἐπὶ τῇ ἀγαθότητι τῶν
δύο κυριῶν, καὶ τὸν διάπυρον αὐτοῦ πόθον νὰ
νακτῆσθαι ὑγίειαν καὶ δυνάμεις. Διότι ἤθελε νὰ
κατορθώσῃ, πρὸς δῆλωσιν τῆς πρὸς αὐτὰς εὐγνω-
μοσύνης νὰ ἐκτελέσῃ ἔργα, δι' ὧν καίπερ μικρῶν
καὶ εὐτελῶν, νὰ καταφαινηται ὅμως πόσον ἐμ-
πλεως ἦν ἡ καρδιά του στοργῆς καὶ εὐχαριστίας·
ἔργα δι' ὧν νὰ ποδείξῃ ὅτι ἡ γενναϊδωρὸς αὐ-
τῶν ἀγαθότης δὲν ἀπέβη ἀλυσιτελής, ἀλλ' ὅτι
τὸ δυστυχὲς παιδίον, ὅπερ ἡ εὐσπλαγχνία των
ἔσωσεν ἀπὸ τῆς δυστυχίας καὶ τοῦ θανάτου, ἐ-
πόθει διακαῶς νὰ ὑπηρετῇ αὐτὰς ἐξ ὅλης ψυχῆς
καὶ ἐξ ὅλης καρδίας.

«Ταλαίπωρον παιδίον! ἔλεγεν ἡμέραν τινὰ ἡ
Ῥόζα, καθ' ἣν ὁ Ὀλιβερ προσεπάθει νὰ διαρ-
θρώσῃ λόγους εὐγνωμοσύνης διαφεύγοντας τῶν
ὠχρῶν χειλέων του. Πολλὰι περιστάσεις θὰ σοὶ
παρουσιασθοῦν διὰ νὰ μᾶς φανῆς χρήσιμος, ἂν
θέλῃς· θὰ ὑπάγωμεν εἰς τὴν ἐξοχὴν καὶ ἡ θεία
μου ἔχει σκοπὸν νὰ σε συμπαραλάβῃ. Ἡ ἡσυ-
χία, ὁ καθαρὸς ἀήρ, τὰ θέληγτρα καὶ αἱ καλ-
λοναὶ τοῦ ἔαρος, θὰ σε ἀποκαταστήσωσιν ὑγιᾶ
ἐντὸς ὀλίγων ἡμερῶν, καὶ θὰ σοὶ παράσχωμεν
μυρίας ἀσχολίας, ὅταν θὰ ἦσαι πλέον εἰς κατὰ-
στασιν νὰ ὑφίστασαι κόπους.

— Κόπους! ἀνεφώνησεν ὁ Ὀλιβερ· ὦ, καλὴ
μου κυρία, νὰ ἠμποροῦσα μόνον νὰ ἐργασθῶ διὰ
σᾶς, ἂν ἠμποροῦσα μόνον νὰ σας εὐχαριστήσω,
ποτίζων τὰ ἄνθη σας, περιποιοῦμενος τὰ πτη-
νὰ σας, τί δὲν θὰ ἔδιδον δι' αὐτό!

— Δὲν θὰ δώσης τίποτε, ὑπέλαβε μειδιῶσα
ἡ Ῥόζα· διότι, σοὶ τὸ εἶπα, θὰ σου εὐρωμεν
πολλὰις δουλείαις διὰ νὰ κάμῃς· καὶ ἂν διὰ νὰ
μ' εὐχαριστήσης καταβάλλῃς τὸν ἡμισυ κόπον,
ἀφ' ὅσον λέγεις, θὰ με καταστήσης πολὺ εὐτυχῆ.

— Εὐτυχῆ, εἶπεν ὁ Ὀλιβερ· ὦ, πόσον εἰσθε
καλῆ, νὰ μοῦ λέγετε τοιοῦτους λόγους!

— Θὰ με καταστήσης εὐτυχεστέραν, παρ' ὅ-
σον δύναμαι νὰ εἶπω, ἀπεκρίνατο ἡ νεανίς. Νὰ
συλλογίζωμαι μόνον ὅτι ἡ ἀγαθὴ μου θεία ἐλύ-
τρωσεν ἕνα ἀπὸ τὴν φοβεράν δυστυχίαν, τὴν ὁ-
ποῖαν μᾶς περιέγραψας, εἶναι δι' ἐμὲ μεγάλη εὐ-
τυχία· ἀλλὰ νὰ εἰξέσω, ὅτι τὸ ὑποκείμενον τῆς
ἀγαθότητος καὶ τῆς συμπαιθείας αὐτῆς εἶναι εἰ-